

Водорості завойовують океани через глобальне потепління

Окрім відомого Саргасового моря, у світі з'являються все нові величезні ділянки підводних заростей

Колонії макроводоростей в океанах збільшуються швидкими темпами. За рік обсяги морських рослин зростають на понад 13%. Таке водне «озеленення» здатне змінити все – від біохімічного складу води до умов проживання живих істот.

Дослідження науковців Університету Південної Флориди, про яке пише The Guardian, визначило 2008 рік як переломний. Саме тоді почали фіксувати збільшення площ цвітіння водоростей, як і стійке зростання температури Світового океану.

«До 2008 року не було зареєстровано жодного значного цвітіння, окрім саргасуму в Саргасовому морі. У глобальному масштабі ми, схоже, спостерігаємо зміну режиму океану», – сказав Чуаньмін Ху, професор океанографії в Коледжі морських наук USF.

Захоплення вод у динаміці

Вчені звернули увагу на постійні повідомлення про розширення ареалу цвітіння водоростей у Тихому й Атлантичному океанах.

Серед таких масштабних прикладів – не лише найвідоміший Великий атлантичний саргасовий пояс. Зарості поменше утворили кільце навколо островів Чатем неподалік від берегів Нової Зеландії. Це явище зафіксували супутники NASA. Ознакою проблеми став також «червоний приплив» біля узбережжя Флориди.

Дослідницька група проаналізувала супутникові знімки океану з 2003 до 2022 року. Ідеться про 1,2 млн зображень, які дали можливість створити першу глобальну «мапу» водоростей в океанах.

Протягом досліджуваного періоду площа цвітіння щороку збільшувалася в середньому на 13,4%. Натомість мікроводорості, відомі як фітопланктон, збільшували свій обсяг лише на 1%.

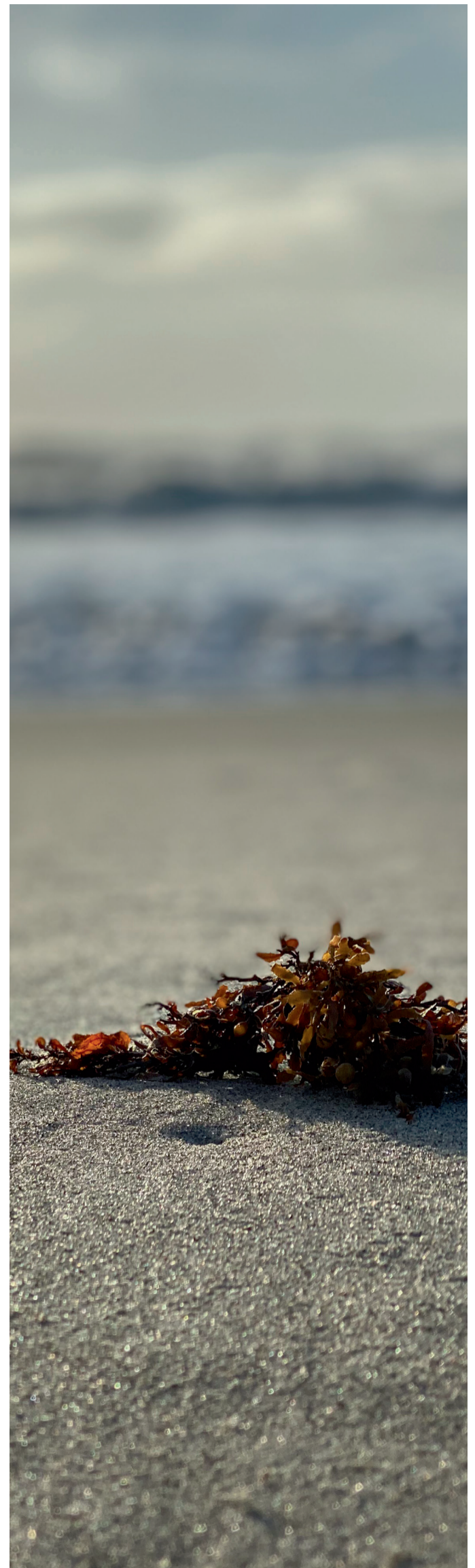
«Примітно, що найбільше збільшення кількості плавучих макроводоростей і мікроводоростей відбулося в останнє десятиліття, що відповідає прискореному глобальному потеплінню океану з 2010 року», – пишуть автори.

Що це змінить в океані?

Густі зарості водоростей створюють стійкий затінок, тому сонячному світлу все важче потрапити в нижчі шари океану. Це матиме безпосередній вплив на істот, які живуть на середній глибині.

Рослини впливають і на хімічні процеси – поглинання вуглецю та біохімічний склад океанічних вод. Цей вплив треба вивчати окремо й більш детально, проте зміна режиму в океанах уже очевидна.

Джерело: The Guardian

Воду в басейнах річок України перевірятимуть на понад 500 пунктах моніторингу

У пріоритеті – водойми, де здійснюється збір води для питних і господарських потреб

Україна здійснюватиме комплексний контроль за станом води в басейнах найбільших українських річок. За моніторинг відповідатимуть 553 пункти, розташовані по всій території України. Відповідну програму нещодавно затвердило Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства.

Як повідомили у Державному агентстві водних ресурсів, стан водних ресурсів перевірятимуть у басейнах річок Дніпра, Дунаю, Дністра, Дону, Південного Бугу, Вісли та Причорномор'я.

Особливий фокус моніторингу – на об'єктах питного водопостачання. На водоймах, які використовують для забезпечення питних та побутових потреб, працюватиме 142 пункти перевірки якості.

Також Україна контролюватиме стан води, яка потрапляє до сусідніх держав. На тран-

скордонних ділянках водних артерій діятиме ще 43 пункти моніторингу.

Як і хто перевірятиме якість води?

Передбачено три ключові типи моніторингу:

- діагностичний. Його проводитимуть для первинної оцінки стану водних об'єктів у 45 пунктах;

- операційний. Впроваджений для регулярного контролю якості води у 494 пунктах;

- дослідницький. Має на меті більш глибоко вивчити водні ресурси у 14 пунктах.

Обов'язки із проведення дослідження буде покладено на два ключових органи, кожен з яких зосередиться на окремих характеристиках відібраних зразків:

- ДСНС аналізуватиме біологічні, фізико-хімічні та гідроморфологічні показники;

- Держводагентство вимірюватиме пріоритетні хімічні характеристики, а також специфічні басейнові.

Навіщо потрібний моніторинг?

Дані системних досліджень дозволять не тільки аналізувати стан води у водоймах, а й оцінювати ефективність тих чи інших заходів водоуправління.

Додатково існують ризики «міграції» забруднення за кордон. Україна перебуває в стані повномасштабної війни, тож річки можуть переносити забруднення до інших держав. Тому програма держмоніторингу враховує ці потенційні ризики та транскордонні зобов'язання України.

У Держводагентстві зазначають і роль Водної Стратегії України до 2050 року. Системний контроль води відповідає її цілі №5.

Джерело: davr.gov.ua

Ціна зволікання: стало відомо, скільки коштуватиме ЄС забруднення довкілля “вічними хімікатами”

Багато країн запровадили суворі ліміти на їх вміст у питній воді, а великі бренди одягу та косметики поступово переходять на безпечніші альтернативи

Рівень забруднення довкілля так званими вічними хімікатами у ЄС невпинно зростає та до 2050 року може коштувати блоку приблизно €440 млрд.

Про це повідомили у Єврокомісії з посиланням на результати нового дослідження фінансового впливу забруднення цими речовинами.

Що таке PFAS

Пер- та поліфторалкільні речовини (PFAS) – це величезна група з понад 10 000 синтетичних хімікатів, які з 1940-х років використовуються у промисловості та побуті. За неймовірну стійкість їх назвали “вічними хімікатами”: вони майже не розкладаються в природному середовищі та здатні накопичуватися в організмі людини.

Секрет міцності PFAS криється в хімічному зв'язку між атомами вуглецю і фтору. Це один із найміцніших зв'язків в органічній хімії. Завдяки йому речовини стають невразливими до води, жиру, високих температур і сонячного світла.

PFAS зокрема додають в антипригарне покриття, текстиль, упаковку для продуктів харчування, косметику, засоби пожежогасіння.

Яку небезпеку несуть “вічні хімікати”

Під дією цих речовин люди хворіють, а за-

бруднена вода або ґрунт потребують вартісного відновлення. PFAS здатні порушувати важливі природні процеси, наприклад, запилення.

За словами вчених, оскільки ці хімікати залишаються в організмі людини та довкіллі протягом десятиліть, навіть після припинення викидів для зменшення довгострокових витрат на охорону здоров'я та охорону навколишнього середовища вкрай важливо вжити заходів на ранньому етапі.

У дослідженні також назвали групи населення, які є найбільш вразливими до забруднення PFAS:

- новонароджені;

- діти;

- громадяни, які проживають поблизу забруднених територій;

- люди, які працюють на забруднених територіях.

Скільки Європі доведеться додатково витратити через забруднення

За оцінками дослідників, якщо поточні рівні забруднення PFAS в Європі зберуться до 2050 року без регуляторних заходів, витрати за цей період досягнуть приблизно €440 млрд. Боротьба з викидами PFAS у джерелі до 2040 року дозволила б заощадити €110 млрд. При цьому лише очищення забрудненої води коштувало б понад €1 трлн.

Вчені зазначили, що оцінювали витрати на охорону здоров'я лише від декількох з тисяч

існуючих PFAS-речовин, що підлягають регулюванню. Тому названі цифри дають обмежену оцінку, а фактичні витрати будуть набагато більші.

Зважаючи на результати цього дослідження, Єврокомісія зобов'язалася вжити необхідних заходів для захисту особливо вразливих груп населення. При цьому посадовці пообіцяли не “закручувати гайки” для промисловості й забезпечити збалансований підхід до заборон, поки не будуть впроваджені альтернативи PFAS у ключових галузях. Нагадаємо, з 12 січня цього року всі держави ЄС мають проводити систематичний моніторинг концентрації PFAS у питній воді та звітувати про будь-які інциденти чи відхилення.

Джерело: environment.ec.europa.eu

Летюча ВЕС у Китаї згенерувала першу енергію на висоті 2 км

Завдяки системі тросів-кабелів енергію з повітря успішно передали на землю

Перша в світі висотна вітрогенераційна установка успішно здійснила тестовий політ у китайській провінції Сичуань. Схожа на дирижабль система S2000 Stratosphere (SAWES) має у своїй конструкції вітрову турбіну та розрахована на 1 МВт потужності.

Як повідомляє Euronews, перебуваючи на висоті 2 км над землею, повітряна ВЕС успішно передала згенеровану енергію на землю.

Видобування енергії високо в повітрі може бути навіть ефективнішим, аніж на звичайних вітряках. Адже чим вище над землею, тим сильніші й стабільніші вітри. Розробники розповіли, що принцип генерації електрики аналогічний із наземними турбінами – через обертання лопатей.

«Цей генератор працює аналогічно, за винятком того, що вироблення енергії відбувається не на рівні землі, а в повітрі. Він використовує енергію вітру для обертання своїх лопатей і виробництва електроенергії, яка потім передається повітряними кабелями з повітря на землю», – сказав Венг Ханк, співзасновник і головний технічний директор Beijing Linyi Yunchuan Energy Technology.

Повітряний прорив у вітроенергетиці

Вітрогенераційний дирижабль має чималі розміри – 60 м завдовжки та 40 м у діаметрі.

Під час випробування повітряна ВЕС підіймалася майже 30 хв. За цей час турбіни згенерували 385 кВт*год енергії. Загалом розрахункова потужність установки – 1 МВт.

Розробники вважають, що досягли прориву у структурному й аеродинамічному проектуванні цих літальних апаратів. Одним із найскладніших завдань було передавання енергії на землю.

«Уся система виробництва електроенергії подолала труднощі в технології передавання постійного струму середньої напруги з високою щільністю потужності, що дало їй можливість зберегти легку конструкцію, забезпечуючи вищу ефективність передавання», – зазначив Венг.

Летюча електростанція має ще кілька додаткових функцій. Окрім енергогенерації, вона може бути носієм засобів зв'язку й обладнання для моніторингу поверхні.

Раніше розповідалося, що в Україні виготовили першу лопать для вітрогенератора. Тепер у країні створено повний цикл виробництва вітряків.

У Євросоюзі «зелена» енергія вже покриває 47,5% попиту. Вітрова енергетика посідає перше місце серед ВДЕ з 38% від обсягів чистої генерації.

Джерело: Euronews

Боротьба з кліматичними фейками: ЄС ухвалив декларацію для захисту інформації

Більше половини європейців стверджують, що ЗМІ дають їм замало чіткої та правдивої інформації про клімат

Фейки, маніпуляції та відверта брехня в інформаційному просторі все частіше спрямовані на екологічні питання. У Євросоюзі визнають, що прозорість і достовірність даних, які отримує населення, напряму впливає на ефективність кліматичних зусиль. Тож ЄС доєднався до Декларації про цілісність інформації щодо зміни клімату.

Про це повідомили на сайті Єврокомісії.

Декларацію раніше було презентовано на кліматичній конференції ООН у Бразилії. Документ окремо від ЄС хвалили ще 15 держав-членів євроспільноти.

Що є правдою?

Євроурядовці зазначають, що зараз усе складніше визначити істинність повідомлень в інформаційному середовищі. Особливо це стосується клімату.

Переважна більшість європейців (84%) усвідомлюють, що винною у кліматичних змінах на Землі є діяльність людини. Водночас їм важко знайти достовірні підтвердження цьому в медіа:

- 52% європейців зазначають, що традиційні ЗМІ не надають чіткої інформації щодо кліма-

тичних тем;

- 49% мешканців ЄС мають труднощі з контентом у соцмедіа. Їм складно визначити, достовірний він чи фейковий.

«Ми живемо у світі, де загроза зміни клімату стає дедалі нагальнішою і де рясніють альтернативні правди, конфронтація та дезінформація. Це викликає занепокоєння. Інформовані публічні дебати, під час яких ми слухаємо та вивчаємо наукові дані, є надзвичайно важливими, якщо людство збирається ефективно боротися з кліматичною кризою», – наголосив Єврокомісар з питань клімату Вонке Гукстра.

Раніше розповідалося, що на COP30 тема кліматичної дезінформації вперше потрапила до порядку денного. Звіт ООН за 2024 рік визнав її глобальною проблемою для ефективної кліматичної боротьби.

США поступово полишають всі значимі кліматичні організації світу та виходять із міжнародних угод. Паралельно країна переписує екологічну історію. Навіть NASA у своєму звіті про зростання температури на планеті за 2025 рік вирішило «забути» про такі терміни, як «глобальне потепління» і «зміна клімату».

Джерело: climate.ec.europa.eu

Провідний мисливець на монстрів зробив хвилюючу заяву про чудовисько озера Лох-Несс

Ветеран досліджень Лох-Несського чудовиська Адріан Шайн заявив, що легендарна істота ніколи не існувала. Фахівець, який понад півстоліття вивчав озеро в Шотландії, тепер переконаний: всі спостереження можна пояснити звичайними хвилями від човнів. Він розповів, що саме формує ілюзію монстра у воді та чому озеро не підходить для життя великої тварини.

Що насправді бачать люди замість Нессі?

76-річний Адріан Шайн, засновник проєкту з дослідження Лох-Несса, поділився своїм новим баченням ситуації. За його словами, більшість спостережень пов'язані з інтенсивним судноплавством через Каледонський канал, який проходить через озеро. Коли судна рухаються водою, їхні кормові хвилі створюють характерні форми, які здаля можуть здаватися загадковими, пише AOL.com.

Експерт пояснив, що такі хвилі формують структуру з кількох горбів, яка нагадує класичні описи міфічної істоти. Крім того, інші явища теж сприяють виникненню легенди. Наприклад, те, що приймають за довгу шию чудовиська, насправді є птахами на спокійній водній поверхні, зазначає Dexerto.

Шайн також звернув увагу на природні умови озера. Холодна температура води та обмежена популяція риби не дозволяють існувати тварині таких розмірів, про які розповідають очевидці. Дослідник зазначив, що екосистема Лох-Несса просто не здатна підтримувати життя великого хижака.

Його скептицизм почав формуватися після особистого досвіду, коли те, що він спочатку прийняв за горб морського змія, виявилось звичайною скелею. З того моменту Шайн почав ретельніше перевіряти повідомлення про спостереження та змагався розвінчати численні випадки.

Дослідник також згадав про візит фокусника, який вивчав класичне мистецтво та пояснив йому технічні прийоми створення оманливих зображень. Після цієї зустрічі Шайн переглянув багато історичних свідчень та дійшов висновку, що вони були сфабриковані.

Попри свої висновки, Шайн не шкодує про десятиліття, витрачені на розслідування таємниці. Він керував масштабною експедицією по озеру в 1987 році та буровими роботами в 1994-му. Дослідник зазначив, що отримав величезне задоволення від своєї роботи та додав, що з радістю прийняв би будь-які нові докази існування монстра, якби вони з'явилися.

Адріан Шайн усе одно висловлює надію, що помиляється. Він підкреслив: якби таємнича морська змія раптом з'явилася, це стало б чудовим відкриттям для науки.

Джерело: AOL.com

Додаток 3

до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля

Дата:

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Реєстру, не зазначається суб'єктом господарювання)

Реєстраційний номер 9970

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності)

ОГОЛОШЕННЯ

про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля

Повідомляємо про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, зазначеної у пункті 1 цього оголошення, з метою виявлення, збирання та врахування зауважень і пропозицій громадськості до планованої діяльності.

1. Планована діяльність

Видобування піску, придатного для дорожнього будівництва, для виробництва ніздрюватих бетонів та як компонент в'язучого щільних силікатних бетонів в межах «Осещинського родовища (6-7 км р.Десна)» на території Київської області, Вишгородського району. Загальна площа родовища 13 га. Максимальна продуктивність кар'єру до 250 тис.м³ / рік. Запаси станом на 01.01.2024 р становлять – 541 тис/м³.

Видобування корисних копалин здійснюється відкритим гідромеханізованим способом за допомогою плавучого земснаряду. Місце провадження планованої діяльності: Київська обл. Вишгородський р-н Осещина Київська область, Вишгородський район, біля села Осещина, русло річки Десна

(загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності (потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо), місце провадження планованої діяльності)

2. Суб'єкт господарювання

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКО ДЕСНА» 44669570

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, ідентифікаційний код або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті)

Україна, 07416, Київська обл., Броварський р-н, село Погреби, вул.Погребський шлях, будинок 1 Б

(місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

3. Уповноважений орган, який забезпечує проведення громадського обговорення

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035

OVD@mer.gov.ua; вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035

(044) 206-31-40, 206-31-50

Романенко Юлія Сергіївна - Департамент екологічної оцінки

(найменування уповноваженого органу, місцезнаходження, номер телефону та контактна особа)

4. Процедура прийняття рішення про провадження планованої діяльності та орган, який розглядатиме результати оцінки впливу на довкілля

Висновок з оцінки впливу на довкілля Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»

(вид рішення про провадження планованої діяльності, орган, уповноважений його видавати нормативний документ, що передбачає його видачу)

5. Строки, тривалість та порядок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, включаючи інформацію про час і місце усіх запланованих громадських слухань

Тривалість громадського обговорення становить 25 робочих днів з моменту офіційного опублікування цього оголошення (зазначається у назві оголошення) та надання громадськості доступу до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації, визначеної суб'єктом господарювання, що передається для видачі висновку з оцінки впливу на довкілля.

Протягом усього строку громадського обговорення громадськість має право подавати будь-які зауваження або пропозиції, які, на її думку, стосуються планованої діяльності, без необхідності їх обґрунтування. Зауваження та пропозиції можуть подаватися в письмовій формі (у тому числі в електронному вигляді) та усно під час громадських слухань із внесенням до протоколу громадських слухань. Пропозиції, надані після встановленого строку, не розглядаються. У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення

Громадські слухання відбудуться

1 Дата та час: 05.03.2026 14-00;

1 Л і н к : <https://mineconomyofukraine.webex.com/mineconomyofukraine-ru/j.php?MTID=m88499379b1f23195acd3fa2cd8ebddf2>

Номер наради: 2731 632 7733

Пароль: 38SxuSec4Rf ;

(зазначити дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

6. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, що забезпечує доступ до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої доступної інформації щодо планованої діяльності

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035

OVD@mer.gov.ua;

вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035

(044) 206-31-40, 206-31-50

Романенко Юлія Сергіївна - Департамент екологічної оцінки

(зазначити найменування органу, місцезнаходження, номер телефону та контактну особу)

7. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, до якого надаються зауваження і пропозиції, та строки надання зауважень і пропозицій

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035

OVD@mer.gov.ua;

вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035

(044) 206-31-40, 206-31-50

Романенко Юлія Сергіївна - Департамент екологічної оцінки

(зазначити найменування органу, поштову та електронну адресу, номер телефону та контактну особу)

Зауваження і пропозиції приймаються протягом усього строку громадського обговорення, зазначеного в абзаці другому пункту 5 цього оголошення.

8. Наявна екологічна інформація щодо планованої діяльності

Звіт з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності на **659** аркушах.

відсутні

(зазначити усі інші матеріали, надані на розгляд громадськості)

відсутні

(зазначити іншу екологічну інформацію, що стосується планованої діяльності)

9. Місце (місця) розміщення звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації (відмінне від приміщення, зазначеного у пункті 6 цього оголошення), а також час, з якого громадськість може ознайомитися з ними

Звіт з оцінки впливу на довкілля знаходиться:

- **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКО ДЕСНА».**

село Погреби, вулиця Погребський Шлях, будинок, 1б.

Директор Кулагін В. В.

- **Зазимська сільська територіальна громада.**

Київська обл., с.Зазим'я, вул.Широка, 6.

Приймальня. Сільський голова Крупенко В. В.

- **Вишгородська міська громада.**

Київська обл., Вишгородський р-н, м.Вишгород, площа

Шевченка, буд. 1.

Приймальня. Міський голова Момот О.В.

Громадськість може ознайомитись із Звітом з **02.02.2026р.** протягом робочого часу.

(найменування підприємства, установи, організації, місцезнаходження, дата, з якої громадськість може ознайомитися з документами, контактна особа)

{Додаток 3 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 824 від 14.09.2020, № 967 від 08.09.2023}

Квіти й каналізація замість екології: на що витрачає кошти екоподатку Житомирщина

Громади регіону за рахунок екоподатку вирішують свої комунальні питання

Підприємства-забруднювачі Житомирщини впродовж 2025 року заплатили до бюджету 61 млн грн екологічного податку. Доволі скромні цифри, зважаючи на загальну суму екоподатку в Україні – 5,6 млрд грн. Здавалося б, якщо сума невелика, то її простіше дійсно спрямувати на заходи щодо покращення стану довкілля, не спокушаючись на фінансування псевдоекологічних програм.

ЕкоПолітика збирала інформацію, на що звичай йдуть екологічні гроші на Житомирщині і чи є там щось спільне з екологією.

Розподіл коштів

Кошти екологічного податку розподіляють по фондах бюджетів різного рівня. Якщо говорити про Житомирську область, то 61 млн грн сплачених підприємствами коштів тут розділили таким чином:

- 16,4 млн грн – до загального фонду держбюджету;

- 24,6 млн грн – до спеціального фонду;

- 20 млн грн – до спеціальних фондів місцевих бюджетів.

«Екологічність» як дуже розмите поняття

Як і Івано-Франківщина та інші регіони,

екопрограми яких раніше аналізувала ЕкоПолітика, Житомирщина грішить відвертою підміною понять при плануванні заходів з охорони довкілля.

Якщо проєкт має хоч якусь екологічну складову (а якщо добре пошукати, то вона є усюди), його дуже зручно додають до Програми охорони навколишнього природного середовища. Те, що це «парафія» житлово-комунального сектору чи зеленого господарства, місцеву владу не бентежить.

Вивчимо програму з охорони довкілля Новоград-Волинської міської ради на 2022-2026 роки. У всіх її заходах співвиконавцем є управління житлово-комунального господарства. І так виходить, що серед проєктів, які фінансуються зокрема й коштом екологічного фонду, передбачено облаштування контейнерних майданчиків для збору сміття, будівництво мереж водопостачання й каналізації, буріння свердловин та навіть інвентаризація зелених насаджень в населених пунктах.

На рівні селищних громад ситуація не краща. Ось що планує Новоборівська селищна рада в рамках програми охорони довкілля на 2026-2028 роки: очистка колодязів, ліквідація снігопадів, очистка кладовищ, вирізання ча-

гарників на вулицях, закупівля та висадка дерев і квітів.

А що ж на рівні області? Можливо, там кошти дійсно спрямовують на екологічні заходи, а не на вирішення комунальних проблем? Частково – так. У затвердженій програмі охорони навколишнього середовища Житомирської ОВА на 2023-2027 роки передбачено відновлення антропогенно змінених ландшафтів, встановлення постів моніторингу якості повітря, захист об'єктів природно-заповідного фонду. Однак і тут не обійшлося без вирішення комунальних та інженерних питань екологічним коштом. Зокрема, лівова частка грошей спрямовується на проєктування, будівництво та реконструкцію каналізаційних мереж. У 2024 році понад 7 млн грн з обласного фонду охорони довкілля скерували на будівництво очисних споруд каналізації в смт Романів, у 2026 році планують надати понад 10 млн грн на реконструкцію каналізаційних споруд у с. Висока Піч.

Нагадаємо, за 2025 рік український бізнес сплатив 5,6 млрд грн екологічного податку. У лідерах серед платників – Дніпропетровщина, Київ, Івано-Франківська та Запорізька області.

Джерело: ЕкоПолітика

Хімія Світового океану: чому морська вода солонна, а річкова прісна

Світовий океан містить велику кількість мінералів, які формували його склад протягом мільярдів років, тоді як річки залишаються прісними через постійний рух води та оновлення опадами.

Солоність океанів підтримується процесами випаровування води та надходженням мінералів через річки і гідротермальні джерела, що також впливає на глобальний кліматичний конвеєр, важливий для стабільності планети.

Світовий океан приховує у своїх водах неймовірну кількість мінералів, які формували його склад упродовж мільярдів років. Поки річки залишаються життєдайним джерелом прісної води, морські глибини перетворилися на концентрований розчин солей. Цей контраст є результатом складних геологічних та атмосферних процесів, що забезпечують стабільність екосистем і клімату нашої планети.

Процес формування солоності океанів починається високо в горах і в атмосфері. Дощова вода, падаючи на землю, взаємодіє з вуглекислим газом, через що стає слабкокислою. Ця слабка кислота діє як розчинник, поступово руйнуючи гірські породи та вимиваючи з них мінерали у формі заряджених частинок – іонів. Найпоширенішими серед них є натрій та хлорид, які, поєднуючись, утворюють знайому нам кухонну сіль, пише 24 Канал.

Річки та струмки виконують роль своєрідних конвеєрів, що транспортують ці розчинені речовини до Світового океану. Цікаво, що самі річки при цьому не стають солоними. Це пояснюється тим, що їхні води перебувають

у постійному русі та регулярно оновлюються завдяки опадам і таненню снігів. Солі просто не встигають накопичуватися в річищах у значних концентраціях, оскільки вода швидко стікає в океан.

В океані ж ситуація зовсім інша. Вода з його поверхні постійно випаровується під впливом сонячного тепла, але сіль залишається. Цей природний механізм концентрації триває мільярди років, поступово перетворюючи океан на солоний розчин. Окрім річкових стоків, існують і інші джерела мінералів: підводні вулкани та гідротермальні джерела на морському дні. Вода, що просочується крізь розломи земної кори, нагрівається магмою і повертається в океан, збагачена магнієм, кальцієм, залізом та іншими елементами.

Середній рівень солоності морської води становить близько 35 грамів на літр. Проте цей показник може суттєво змінюватися залежно від регіону:

- Наприклад, у Балтійському морі солоність низька – усього 7 – 8 проміле, оскільки туди впадає багато повноводних річок.

- Натомість у Червоному морі вона сягає 40 – 41 проміле через відсутність річкового притоку та інтенсивне випаровування.

- Рекордсменом є Мертве море, де концентрація солі становить неймовірні 260 – 300 проміле.

За підрахунками вчених, якби всю сіль з океанів можна було рівномірно розподілити суходолом, вона вкрила б усю планету шаром завтовшки 152 метри. Щорічно річки прино-

сять в океан близько чотирьох мільйонів тонн мінералів, підтримуючи цей величний природний цикл, що триває мільярди років.

Виникає логічне запитання: чому риба в океані не має солоного смаку? Морські мешканці мають спеціальні фізіологічні механізми. Хлоридні клітини в зябрах костистих риб виробляють особливий фермент, який активно викачує надлишок натрію з організму. Їхні нирки також вибірково фільтрують і виводять зайві іони.

А от для людини вживання морської води є смертельно небезпечним: організм намагається вивести надмірну сіль, забираючи вологу з власних клітин, що призводить до стрімкого зневоднення та відмови життєво важливих органів.

Солоність океану – це не лише хімічна характеристика, а й двигун глобального клімату. Солонна вода щільніша за прісну, що запускає так звану термогалінну циркуляцію, або «океанічний конвеєр». У цьому процесі холодна й солонна вода біля полюсів опускається на дно і рухається до екватора, а тепла вода з тропіків прямує на північ, обігриваючи планету. Глобальне потепління та танення льодовиків загрожують розбавити цей солоний баланс прісною водою, що може зупинити кліматичний конвеєр і призвести до катастрофічних наслідків: від масового вимирання морських видів до екстремальних холодів на полюсах і перегріву екваторіальних зон.

Джерело: 24 Канал

Чому Гренландія має одні з найбагатших запасів корисних ресурсів

Гренландія має одні з найбільших у світі запасів корисних копалин, включаючи рідкісноземельні елементи, метали, нафту та газ, що пов'язано з унікальною геологічною історією острова.

Розробка ресурсів може сприяти енергетичному переходу, але також загрожує кліматичним наслідкам та руйнуванням унікальних ландшафтів, що викликає інтерес та тиск на владу з боку США для послаблення законодавства.

Гренландія володіє одними з найбільших у світі запасів корисних копалин і вуглеводнів. Під товстим шаром льоду приховані рідкісноземельні елементи, метали та значні обсяги нафти й газу. Їхнє походження пов'язане з унікальною геологічною історією острова, що формувалася мільярди років.

Гренландія, найбільший острів на планеті, зосереджує одні з найпотужніших у світі запасів природних ресурсів. Йдеться не лише про нафту й газ, а й про критично важливі матеріали – літій і рідкісноземельні елементи, без яких неможливі сучасні зелені технології. Частина таких родовищ, зокрема три великі поклади рідкісноземельних елементів, розташовані глибоко під льодовиковим покривом і можуть бути одними з найбільших у світі за обсягами. Про це розповідає The Conversation.

Масштаби потенційних ресурсів уже багато років привертають увагу дослідників із Данії та США. За оцінками Геологічної служби США, у північно-східній частині Гренландії на суходолі, включно з територіями під льодом, може міститися близько 31 мільярда барелів нафтового еквівалента. Це співмірно з усіма підтвердженими запасами сирої нафти у США.

Водночас безльодова частина Гренландії, площа якої майже вдвічі більша за Велику Британію, становить менш як п'яту частину загальної території острова. Це означає, що величезні обсяги ресурсів можуть залишатися невивченими під кілометрами льоду.

Причина такої концентрації багатств криється в надзвичайно різноманітній геологічній історії Гренландії, яка охоплює близько 4 мільярдів років. Тут збереглися одні з найдавніших порід на Землі, трапляються масивні брили самородного заліза, а також виявлено кімберлітові трубки з алмазами, знайдені ще у 1970-х роках. Їх досі не розробляють переважно через складну логістику.

Як пише Center for Strategic and International Studies (CSIS), з геологічної точки зору Гренландія унікальна тим, що тут відбулися всі три ключові процеси формування природних

ресурсів – горотворення, рифтинг і вулканізм. Тривалі періоди горотворення призводили до руйнування земної кори, що створювало умови для накопичення золота, рубінів і графіту в тріщинах і розломах. Графіт, важливий компонент для літій-іонних батарей, у Гренландії вважається малодослідженим у порівнянні з провідними виробниками на кшталт Китаю та Південної Кореї.

Найбільша частка ресурсів пов'язана з епохами рифтингу. Найпізніша з них – формування Атлантичного океану понад 200 мільйонів років тому. Наземні осадові басейни, зокрема басейн Джеймсон-Ленд, за потенціалом нафтових і газових запасів порівнюють із континентальним шельфом Норвегії. Висока вартість робіт досі стримує їх активну розробку, хоча дослідження вказують і на значний нафтовий потенціал навколо офшорної частини острова.

Окрім вуглеводнів, у цих басейнах присутні свинець, мідь, залізо та цинк. Їх видобували локально ще з 1780 року, але в обмежених масштабах.

Важливу роль відіграла і вулканічна активність. Хоча Гренландія не така вулканічна, як Ісландія, низка рідкісноземельних елементів, зокрема ніобій, тантал і ітербій, пов'язані саме з магматичними породами. Особливе значення мають потенційні підльодові запаси диспрозю та неодиму. За прогнозами, їх може вистачити більш ніж на чверть майбутнього світового попиту – загалом майже 40 мільйонів тонн.

Ці елементи вважаються одними з найцінніших і водночас найважчих для видобутку. Вони необхідні для вітрової енергетики, електродвигунів екологічного транспорту та магнітів, що працюють за високих температур, зокрема в ядерних реакторах. Розробка відомих родовищ, як-от Кванеф'ельд на півдні Гренландії, або відкриття нових у центральній частині острова, здатна суттєво вплинути на світовий ринок рідкісноземельних елементів.

Активна розробка ресурсів може підтримати енергетичний перехід, але водночас загрожує посиленням кліматичних наслідків, руйнуванням унікальних ландшафтів і підвищенням рівня моря, що небезпечно для прибережних поселень. Наразі всі видобувні проекти в Гренландії жорстко регулюються законодавством, сформованим ще у 1970-х роках. Однак інтерес США та зростаючий попит на ресурси можуть посилити тиск на владу з вимогою послаблення цих правил.

Джерело: The Conversation

Що насправді бачить кішка, коли дивиться на свого господаря

Багато власників котів вважають, що їхні улюбленці розглядають обличчя людей у деталях. Але насправді це не так. Зорова система цих тварин працює за зовсім іншими принципами.

Коли кішка дивиться на людину, вона бачить не чіткі риси, а силует, рухи та емоції. Докладніше про те, як коти сприймають світ і у яких кольорах усе бачать – розповідь OBOZ.UA.

Коти мають дуже гострий зір. Вони помічають найменші коливання, тіні, пилінки. Ба більше, ці тварини бачать у 6 – 8 разів краще за людей у темряві, вловлюючи ультрафіолет і відблиски.

Їхній зір є дихроматичним. Це означає, що вони сприймають навколишній світ переважно у відтінках сірого, синього та жовтого кольорів. Червоний і зелений спектри для них є тьмяними або невиразними.

Також їм притаманне надшироке поле зору: 200° проти 180° у людей, що дає кращий периферичний зір. Людське обличчя на великій відстані для kota має розмитий вигляд. Чітко бачити господаря тварина може лише на дистанції від 1 до 6 метрів.

Що коти «читає» у погляді людини?

Емоції та наміри: через тон голосу, міміку, енергетику, коти розуміють ваш настрій – чи ви роздратовані, чи спокійні, чи щасливі.

Члена родини: вона бачить вас як великого, але турботливого «члена зграї», що годує та з яким можна гратися, а нявчання може означати сприйняття вас як материнської фігури.

Знайомі обличчя: коти чудово розпізнають своїх господарів завдяки зору, голосу та запаху.

Повільне кліпання – це котяча «усмішка», знак довіри та любові. Якщо ж ви помічаєте у вашого улюбленця зосереджений погляд – це може означати цікавість, увагу до ваших дій або спробу зчитати ваші наміри.

Отже, дивлячись на вас, коти сприймають цілий комплекс візуальних, звукових і енергетичних сигналів, щоб зрозуміти, чи безпечна ситуація, чи варто підійти, чи краще триматися якомога далі.

Чому коти люблять спати біля ваших ніг?

Домашні коти походять з посушливих пустельних районів, а саме з Близького Сходу. Тому їх тягне до тепла, особливо коли вони сплять. Це допомагає пухнастим знизити температури тіла.

Пошук безпечного місця для сну є інстинктивною поведінкою котів, оскільки в такому стані вони найбільш уразливі в дикій природі. Якщо ваша кішка любить лежати та спати між ваших ніг – отже, ви для них найбезпечніше місце.

Однією з важливих особливостей поведінки котів є те, що вони зі своєю другою половиною або братами чи сестрами люблять спати разом. Якщо ваша кішка спить на вас – вона демонструє свою любов і прихильність.

Коти від природи люблять бути високо, триматися якомога далі від небезпеки та мати гарний огляд кімнати. Вибір місця для сну на ногах власника означає, що вони можуть почуватися в безпеці та спостерігати за навколишнім середовищем, не рухаючись.

Джерело: OBOZ.UA

Течії Ель-Ніньйо та Ла-Нінья мають ще один прихований вплив на планету, який раніше не помічали

Науковці з Техаського університету виявили, що кліматичний феномен ENSO впливає на глобальні водні екстремуми, синхронізуючи посухи та повені між континентами.

Науковці з Техаського університету виявили, що кліматичний феномен ENSO, який включає океанічні течії Ель-Ніньйо та Ла-Нінья, впливає на водні екстремуми по всій планеті. Дослідження показало несподіваний ефект синхронізації посух і повеней між континентами.

Що впливає на глобальні посухи та повені?

Протягом останніх двох десятиліть саме ENSO виявилася основною рушійною силою екстремальних змін у запасах води на глобальному рівні. Дослідники проаналізували дані за період з 2002 до 2024 року та виявили, що цей феномен має синхронізуючий ефект на водні екстремуми по всіх континентах, пише Phys.org.

У дослідженні, яке з'явилося у журналі AGU Advances, науковці вперше відстежили загальні запаси води та їхній зв'язок з ENSO на глобальному рівні. Загальні запаси води – це критично важливий кліматичний показник, який охоплює всю воду на певній території: від поверхневих водойм, озер і струмків до снігового покриву, вологості ґрунту та підземних вод.

Ашраф Ратеб, провідний автор дослідження, зазначив, що традиційні методи підрахунку екстремальних подій дають обмежену кількість даних для аналізу. Натомість команда

дослідила просторові зв'язки між екстремумами, що надало значно більше інформації про закономірності, які керують посухами та повенями у світовому масштабі.

Для оцінки запасів води науковці використали гравітаційні дані супутників GRACE та GRACE-FO від NASA. Вимірювання проводилися на просторових масштабах приблизно 300 – 400 кілометрів. Дослідники класифікували вологі екстремуми як показники вище 90-го перцентиля загальних запасів води для регіону, а сухі екстремуми – як показники нижче 10-го перцентиля.

Результати

З'ясувалося, що аномальна активність ENSO може одночасно штовхати віддалені один від одного регіони до сухих або вологих умов. Посухи пов'язані з Ель-Ніньйо в одних регіонах та з Ла-Нінья в інших, а для вологих екстремумів спостерігається протилежна закономірність.

- Наприклад, посухи під час Ель-Ніньйо виникли в Південній Африці в середині 2000-х років та в Амазонії протягом 2015 – 2016 років.

- У 2010 – 2011 роках Ла-Нінья збіглася з надзвичайно вологими умовами в Австралії, південно-східній Бразилії та Південній Африці.

Крім висвітлення глобального впливу ENSO на воду, дослідження також виявило глобальну зміну водних екстремумів приблизно в 2011 – 2012 роках. До 2011 року переважали вологі екстремуми, а після 2012 року почастишали сухі екстремуми. Цей перехід пов'язують з де-

сятилітнім кліматичним циклом у Тихому океані, який модулює ефекти ENSO.

Бріджет Сканлон, співавторка дослідження та науковиця Бюро економічної геології Техаського університету, пояснила важливість розуміння глобальних закономірностей. Аналіз планетарного масштабу дозволяє визначити, які території одночасно переживають засуху або надлишок вологи і, можливо, передбачати це наперед. Це безпосередньо впливає на доступність води, виробництво їжі та глобальну торгівлю. Якщо ми зможемо прогнозувати нестачу води або повені, в нас буде час на адаптацію та прийняття альтернативних рішень, що захистить людей по всьому світу від голоду та катастроф.

Прогнозування

Варто зазначити, що вчені не вміють точно прогнозувати Ель-Ніньйо та Ла-Нінья. Вони лише спостерігають за фактичними показниками температури поверхневих вод, а потім роблять висновки про початок одного або іншого. Обидва періоди течій не мають чітких часових меж – вони можуть починатися через різні проміжки часу й мати різну тривалість. Однак, у 2024 році розробили метод прогнозування сильного Ель-Ніньйо нібито на роки вперед, використовуючи кліматичні дані за тисячі років. Дослідження показало, що прогнози Ель-Ніньйо можна робити щонайменше за два роки наперед, але поки неясно, наскільки вони ефективні.

Джерело: Phys.org

Вчені з'ясували, чому просідає ґрунт у центрі Туреччини

У центральній частині Туреччини зафіксовано опускання земної поверхні в басейні Конья, причиною якого є процеси в мантії Землі.

Вчені виявили аномалії з підвищеною швидкістю проходження сейсмічних хвиль, що вказує на формування літосферного «краплеподібного провалу», що спричиняє просідання поверхні.

У центральній частині Туреччини вчені зафіксували поступове опускання земної поверхні в басейні Конья. Це відбувається в середині регіону, який упродовж мільйонів років загалом підіймався. Дослідження показує, що причина криється глибоко в мантії Землі.

Басейн Конья розташований у серці Центрально-Анатолійського плато, яке в середньому піднімається на 1,5–2 кілометри над рівнем моря. На відміну від навколишніх територій, цей район є низинною та відносно рівною западиною. Геологічно басейн є безстічним, тобто не має виходу до моря, тому тут накопичувалися осадові породи, зокрема озерні відклади, що формувалися аж до плейстоцену. Про це свідчать добре збережені берегові лінії давньої озерної системи. Розповідає The Times of India.

Нові супутникові та наземні вимірювання, зокрема за допомогою GNSS і InSAR, показали, що поверхня басейну Конья нині активно просідає. Це опускання має локальний і

майже круговий характер та зосереджене в центральній частині басейну. Водночас інші ділянки Центрально-Анатолійського плато не демонструють подібних вертикальних рухів.

Регіон вважається відносно спокійним з погляду тектоніки. Окрім розлому Туз-Гюлю, у внутрішній частині плато майже немає активних великих розломів. Це дозволяє виключити рухи земної кори вздовж розломів як основну причину зафіксованого просідання.

Сейсмічні дослідження показали, що літосфера в Центральній Анатолії є відносно тонкою, а межа між літосферою й астеносферою залягає на глибині приблизно 60–100 кілометрів. Під басейном Конья вчені виявили аномалію з підвищеною швидкістю проходження сейсмічних хвиль на глибині 50–80 кілометрів. Такі аномалії зазвичай пов'язують із холоднішим і щільнішим матеріалом літосфери.

Як пише Phys, товщина земної кори під басейном сягає близько 40 кілометрів і дещо збільшується на його краях. Аналіз гравітаційних даних і рельєфу також виявив локальну негативну залишкову топографію до 280 метрів, що означає: поверхня тут нижча, ніж можна було б очікувати з огляду лише на будову кори.

Сукупність цих ознак вказує на процеси, що відбуваються в мантії. Дослідники дійшли висновку, що під басейном формується так зва-

ний літосферний «краплеподібний провал». Це явище виникає, коли щільні нижні частини літосфери відокремлюються й занурюються в мантію, тягнучи за собою верхні шари та спричиняючи просідання поверхні. Подібні процеси раніше фіксували в районі Сьєрра-Невади, плато Альтиплано та плато Пуна.

Центрально-Анатолійське плато загалом підіймається ще з міоцену. Геологічні та ізотопні дані свідчать, що цьому сприяло масштабне видалення літосфери під регіоном у минулому. Басейн Конья, за висновками авторів дослідження, є прикладом пізнішої та локальної фази цього процесу. Лабораторні експерименти підтверджують, що вторинні літосферні 'краплі' можуть формуватися вже після загального підняття плато й викликати локальне опускання поверхні.

Дослідження з назвою «Multistage lithospheric drips control active basin formation within an uplifting orogenic plateau» показує, що формування басейнів і підняття плато можуть відбуватися одночасно. У випадку Центральної Анатолії поверхня здається стабільною, однак глибинні процеси в мантії продовжують змінювати регіон, а басейн Конья є наочним прикладом такої прихованої динаміки.

Джерело: The Times of India

В Англії відновлюють давній тропічний ліс, що надихнув Толкіна на створення «лісу Фангорн»

Давні дуби та крихка екосистема не витримують змін клімату та потоків туристів.

Давні дуби та похмурі тумани лісу Вістмана у Британії нагадують фантастичний ландшафт із забутих часів. Цей ліс є одним із останніх фрагментів помірної тропічної лісової екосистеми, що залишилися у Великій Британії з історичних часів. І, як пише iflscience.com, саме він колись надихнув письменника Толкіна на створення книги про ліс Фангорн.

Ліс Вістмана розташований в регіоні Девон на південному заході Англії. На нього впливають атлантичні погодні системи, які переносять вологу вглиб материка. Ліс розташований на висоті від 380 до 410 метрів над рівнем моря. Тому прохолодне повітря та висока вологість створюють умови, необхідні для рідкісної та крихкої екосистеми.

Помірні дощові ліси, які іноді називають атлантичними або кельтськими дощовими лісами, процвітають у місцях, де поєднуються вологі умови та помірні температури. Вони розташовуються в крутих долинах або на більших висотах поблизу узбережжя, де тримається волога, створюючи постійно вологе та прохолодне середовище.

Це унікальне поєднання умов породжує туманний біом, де зелені мохи та лишайники вкривають кожне дерево та камінь, утворюючи живий гобелен, який підтримує життя рідкісних птахів та невилетілих ссавців.

У лісі Вістмана переважає черешковий дуб, хоча

також багато ясенів та буків, а також меншої кількості горобини, ліщини та падуба. Фундаментальною частиною цієї екосистеми є мохи та лишайники, включаючи надзвичайно рідкісний лишайник кінського волоса (*Bryoria smithii*), який зустрічається лише у двох місцях у Великій Британії. Багато з цих лишайників ростуть дуже повільно та можуть жити десятиліттями, якщо не століттями.

Легенда свідчить, що Ліс Вістмана був улюбленим місцем друїдів. Ліс і досі овіяний історіями про привидів та інших надприродних духів. Навіть припускають, що він надихнув Дж. Р. Толкіна на створення твору «Ліс Фангорн та ентів».

У доісторичні часи Британія була вкрита пишними тропічними лісами помірної пояси. Але століття землеробства та розчищення земель знищили ці екосистеми. За деякими оцінками, понад 90 відсотків тропічних лісів помірної пояси зникло з часів бронзової доби. Вважається, що ліс Вістмана пережив наступ лише завдяки своїй високій висоті та навколишнім долинам, які відлякували фермерів та скотарів.

У Великій Британії сьогодні менше 1 відсотка території класифікується як помірні тропічні ліси. Ці середовища обмежені лише кількома ізольованими осередками, здебільшого західним узбережжям поблизу атлантичного узбережжя, включаючи західне узбережжя Шотландії, Північний та Західний Уельс, Девон, Корнуолл, Камбрію та частини Північної Ірландії.

Подібно похмурій ситуації спостерігається і в інших країнах, де ростуть тропічні ліси помірної пояси, зокрема в США, Канаді, Чилі, Японії, Австралії та Новій Зеландії.

На жаль, ліс Вістмана також стає жертвою власної краси. Нескінченний потік статей, книг, телешоу та публікацій у соціальних мережах про це місце призвів до напливу туристів в останні роки. Ситуація стала особливо загостреною під час локдаунів, пов'язаних з COVID-19. Люди часто не дотримуються правил та стають причиною руйнації крихкої екосистеми.

Однак у березні 2025 року герцогство Корнуолл оголосило про проект з відновлення та розширення лісу Вістмана, посадивши 450 молодих дерев та виділивши нещодавно огорожену територію для їх захисту. Мета полягає в тому, щоб подвоїти площу лісу, створивши живе «дзеркало» давньої екосистеми.

Нагадаємо, що вчені Великої Британії вивчають геном 800-річного дубу, відомого, як дерево друїдів, намагаючись дізнатися секрет його надзвичайної стійкості. експерти хочуть зрозуміти, як дуби можуть жити 1000 років і більше, протистоячи таким загрозам, як зміна клімату, і відновлюючись після хвороб. Вони вважають, що ці знання можуть бути життєво важливими для відновлення виснажених лісів Великобританії.

Джерело: iflscience.com

Сніг як аномалія: які зими насправді чекають на Україну в майбутньому

Клімат стає водночас більш теплим та нестабільним

Арктичні морози січня повернули українцям відчуття «справжньої зими». Проте в загальносвітовій кліматичній тенденції це скоріше виняток. Надалі зимова пора буде все коротшою, а температури – все вищими.

Завідувачка відділу прикладної метеорології та кліматології Українського гідрометеорологічного інституту Віра Балабух в інтерв'ю для РБК-Україна розповіла, що стабільно сурових зим можна не чекати.

Посушливий і теплий грудень

Перший місяць зимового сезону насправді був аномальним. Середня температура повітря була на 1–4 °C вищою за норму. Спостерігався і дефіцит

опадів, який в окремих областях сягнув навіть 20%.

Тож, за словами кліматологині, про в середньому холодну зиму 2025–2026 року говорити поки зарано.

Похолодання як примха погоди

На початку січня на погоду в Україні різко вплинуло арктичне вторгнення. Воно принесло морози та сильні снігопади, але далеко не на всій території країни. Південь та південний схід лишались аномально теплими. Науковиця наголошує, що тамешні опади були не снігом, а звичайним дощем.

Далі посилюється Азійський антициклон, що поширило справжні зимові морози по всій Україні. Холод був настільки сильним, що подекуди навіть видався нижчим за кліматичну норму.

Це також аномалія, наголошує Віра Балабух. Різкі коливання температури саме й свідчать про

нестабільність клімату і сумнівність повернення «традиційної» зими.

Що буде далі?

«Тренд» на потепління нікуди не зникне зі світової кліматичної повістки, що зачепить і Україну.

«Очікується, що температура повітря й надалі зростатиме, у тому числі й узимку. Унаслідок цього зими ставатимуть теплішими та коротшими», – розповіла кліматологиня.

Водночас нікуди не зникнуть різкі похолодання. Арктичні вторгнення все так само можливі. І чим вище буде зимова температура, тим більше ці контрасти вражатимуть людей, спричинятимуть економічні збитки та пошкоджуватимуть інфраструктуру.

Джерело: ЕкоПолітика

Засновник та Видавець
Товариство з обмеженою
відповідальністю «ГЕОАКЦЕНТ»
Гол. редактор Глушаниця Максим Володимирович
Відповідальний за випуск:
Глушаниця Максим Володимирович
Видання виходить кожен місяць
за наявності матеріалів.

Адреса редакції:
Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилианська, буд. 59,
оф. 159 ;
тел.: +380734710037; geo.accent.tov@gmail.com
Свідоцтво про реєстрацію засобу масової
інформації КВ 25246-15186Р від 7.09.2022 р.
Газета не завжди поділяє позицію
авторів публікації.
Видання розповсюджуються безкоштовно

За достовірність інформації несуть
відповідальність автори публікації та рекламодавці.
Віддруковано ФОП Щуренко Валерія Миколаївна

Наклад 3000 прим.
Замовлення 30/2
Дата виходу в світ
30 січня 2026 року